

Mál nr. 376/2021**M og
V vegna ábyrgðartryggingar X****Vinnuslys þegar lyftara var ekið á starfsmann 23. október 2019.****Gögn.**

Málskot, móttakið 19. október 2021, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 28. október 2021, ásamt höfnunarbréfi V dags. 30. júlí 2021.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M var við vinnu hjá X ásamt samstarfsmanni sínum. Þeir voru að vinna við að flytja gjall úr svokölluð gjallarhúsi með gröfu sem M stjórnaði og lyftara sem samstarfsmaður hans stjórnaði. Í málinu liggur fyrir myndbandsupptaka af slysi M sem varð þannig að lyftaranum var ekið, að því er virðist aftur á bak, á M sem hafði stuttu áður farið út úr stýrishúsi gröfu og gengið í átt að lyftaranum. Í skýrslu Vinnueftirlitsins dags. 31. Fallist hefur verið á bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X hjá V að $\frac{3}{4}$ hluta tjóns M, en V telur að M eigi sjálfur að bera $\frac{1}{4}$ hluta tjóns síns.

Í tölvupósti dags. 4. nóvember 2020 var fallist á bótaskyldu af hálfu V að hluta en niðurstaða félagsins um að M ætti að bera fjórðung tjóns síns sjálfur var rökstuddur með því að hann hafi með stórkostlegu gáleysi valdið því að tjónsatburður varð eða afleiðingar hans meiri en ella hefði orðið. V vísaði um til 21. gr. almennra váttryggingarskilmála varðandi heimild til takmörkunar ábyrgðar sinnar að hluta, sem og 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004. V vísaði einnig til þess í fyrrnefndum tölvupósti að háttsemi M að hafa gengið eftir miðju vinnusvæði áleiðis út um miðja aksturshurð hafi farið gegn gildandi öryggisreglum á svæðinu, sem og hafi sú mikilvæga öryggisregla að gefa stjórnanda lyftara merki og bíða eftir merki til að geta gengið aftur fyrir lyftarann ekki verið virta af M. Í bréfi V til nefndarinnar er vísað til myndskreiðs af atvikinu og ítrekuð sú afstaða V að háttsemi M að hafa gengið aftur fyrir lyftara feli í sér stórkostlegt gáleysi. Einnig vísar V til reglna og tilmæla til starfsmanna og verktaka sem vinna á starfssvæði því sem M og samstarfsmaður hans unnu á. Þar komi m.a. fram að ekki eigi að ganga framhjá farartæki nema stjórnandi þess viti af og gangandi skuli halda sig á merktum gönguleiðum eða í öruggri fjarlægð frá vinnuvélum. Einnig sé þeim tilmælum beint til gangandi að notast við göngudyr en ekki akstursdyr, sem séu eingöngu fyrir gangandi vegfarendur. V telur að M hafi farið gegn öllum þessum fyrirmælum sínum að slík háttsemi feli í sér stórkostlegt gáleysi af hans hálfu.

M hefur gert kröfu um að fá fullar bætur úr ábyrgðartryggingu X hjá V og vísar til þess að tjón hans sé fyrst og fremst að rekja til saknæmrar háttsemi stjórnanda lyftara við akstur hans sem og vanrækslu af hálfu X á að fylgja fyrirmælum laga nr. 46/1980 varðandi öryggisráðstafanir á vinnustöðum. Ekki hafi verið settar nægilega skýrar vinnureglur eða verklagsreglur um vinnu M og samstarfsmanns hans og reglum sem settar eru með stoð í fyrrnefndum lögum um notkun tækja þ.á.m. lyftara hafi ekki verið gætt. Ekki hafi heldur verið gert áhættumat fyrir verkþáttinn af hálfu X. M bendir á að stórkostlegt gáleysi þurfi til að hann sjálfur beri ábyrgð á slysinu, sbr. 1. mgr. 23. gr.a skaðabótalaga nr. 50/1993. M vísar auk þessa til þess að hann hafi ekki gengið út um akstursdyr heldur hafi hann gengið meðfram vegg við enda hurðarinnar. Einnig kannast M ekki við að öryggisregla hafi verið í gildi um að fá merki frá stjórnanda lyftara um hvort mætti ganga framhjá lyftaranum, en slíkri reglu hafi þá verið komið á eftir slysið. M ítrekar því að hann hafi ekki sýnt stórkostlegt gáleysi og eigi því ekki að bera hluta tjóns síns sjálfur á grundvelli 1. mgr. 23.gr.a skaðabótalaga.

Álit.

Ágreiningur málsins snýst um hvort M skuli bera hluta líkamstjóns síns sjálfur vegna slyss sem varð þegar lyftara var ekið á hann í svokölluðu gjallarhúsi. Heimild til takmörkunar ábyrgðar váttryggingafélags í máli M verður ekki ekki fyrir hendi í 21. gr. almennra skilmála eða 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004, eins og V vísaði til í tölvupósti sínum til lögmanns M dags. 4. nóvember 2020. Umræddar greinar fjalla um heimild til að takmarka ábyrgð gagnvart váttryggðum, en í ábyrgðartryggingum er hinn váttryggði sá sem nýtur váttryggingaverndar á skaðabótaskyldri háttsemi sinni, skv.13.tl. 1. mgr. 2. gr. laga um váttryggingarsamninga. Sá sem

nýtur slíkrar verndar er X, vinnuveitandi M en ekki M sjálfur. Auk þess segir í 2. mgr. 27. gr. laga um vátryggingarsamninga að hafi vátryggður í öðrum vátryggingum en ábyrgðartryggingum, með háttsemi sem telja verður stórkostlegt gáleysi, valdið vátryggingaratburði losni félagið úr ábyrgð í heild eða að hluta. Þessi tilvísun í höfnunarbréfi V á því ekki við um mál M.

Í 1. mgr. 23. gr.a skaðabótalaga nr. 50/1993 kemur hins vegar fram að verði starfsmaður fyrir líkamstjóni í starfi sínu skerðist ekki réttur hans til skaðabóta vegna meðábyrgðar nema hann hafi af stórkostlegu gáleysi eða ásetningi átt þátt í að tjónsatburður varð. M varð fyrir líkamstjóni sem starfsmaður í starfi sínu og verður því að taka afstöðu til þess hvort í háttsemi hans hafi falist stórkostlegt gáleysi í skilningi þeirrar lagagreinar, en af málskoti verður ekki annað ráðið en að M byggi varnir sínar á umræddu ákvæði og því að háttsemi hans hafi ekki falið í sér stórkostlegt gáleysi í skilningi þess.

Nefndin skoðaði myndbandsupptöku af vettvangi á fundi sínum. Af henni verður ekki ráðið með skýrum hætti hvernig tjáskipti milli hans og stjórnanda lyftarans voru né að staðsetning hans hafi verið þannig í andstöðu við almennar öryggisreglur staðarhaldara á vettvangi að augljós slyshætta hefði skapast af háttsemi hans. Sönnunarbyrði um eðli háttsemi M hvílir á V og hefur ekki tekist sönnun um að háttseminni megi jafna til stórkostlegs gáleysis í skilningi 1. mgr. 23. gr.a skaðabótalaga nr. 50/1993. V ber hallann af slíkum sönnunarskorti og á M því rétt á bótum fyrir allt tjón sitt úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt á fullum bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 7. desember 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.